

II

(Přípravné akty)

EVROPSKÝ HOSPODÁŘSKÝ A SOCIÁLNÍ VÝBOR

411. PLENÁRNÍ ZASEDÁNÍ VE DNECH 15. A 16. ZÁŘÍ 2004

Stanovisko Evropského hospodářského a sociálního výboru ke Sdělení Komise Radě, Evropskému parlamentu, Evropskému hospodářskému a sociálnímu výboru a Výboru regionů – Akční plán: Evropská agenda politiky v oblasti podnikatelského ducha

COM(2004) 70 final

NEOVĚŘENÝ PŘEKLAD

(2005/C 74/01)

11. února 2004 Evropská komise v souladu s článkem 262 smlouvy zakládající Evropské společenství rozhodla požádat Evropský hospodářský a sociální výbor o konzultaci týkající se věci výše uvedené.

Sekce „Jednotný trh, výroba a spotřeba“, pověřená přípravou jednání Výboru v této věci přijala své stanovisko dne 14. července 2004 (zpravodaj: **pan BUTTERS**).

Během svého 411. plenárního zasedání 15. a 16. září 2004 (jednání dne 15. září) přijal Evropský hospodářský a sociální výbor následující stanovisko 150 hlasy pro, 1 proti a 6 se zdrželo.

1. Kontext

1.1 Závěry předsednictva Evropské rady v Lisabonu v roce 2000 a Evropská charta malých podniků zdůraznily význam podnikatelské činnosti pro trvalý rozvoj v Evropě a nezbytnost vytvoření příznivého politického prostředí pro podporu podnikání.

1.2 Předseda Evropské komise **Romano PRODI** pak u příležitosti zasedání Evropské rady, která se sešla v Barceloně na jaře roku 2002 oznámil, že Komise navrhne před konáním Evropské rady na jaře roku 2003 zelenou knihu týkající se „Podnikatelského ducha v Evropě“. Komise se zhostila tohoto úkolu v lednu roku 2003, neboť v průběhu následujících měsíců iniciovala metodické a otevřené konzultace s různými zainteresovanými stranami. Rada, která se sešla na jaře roku 2003, vyzvala Komisi, aby Evropské radě na jaře roku 2004 předložila akční plán týkající se podnikatelského ducha.

1.3 Stanovisko výboru o zelené knize bylo schváleno na plenárním zasedání v září roku 2003. ⁽¹⁾

1.4 Komise poté v únoru 2004 přijala svůj „Akční plán: evropská agenda politiky v oblasti podnikatelského ducha“ ⁽²⁾.

2. Cíle tohoto stanoviska

2.1 Podle příkladu předcházejícího stanoviska výboru k zelené knize „Podnikatelský duch v Evropě“, hodlá toto stanovisko přispět k současnému procesu pochopení a povzbuzení podnikatelského ducha. Za tímto účelem v něm bude obsaženo několik všeobecných poznámek a také podrobnější rozbor akčního plánu. Poté bude v tomto stanovisku vyložena celá řada konstruktivních doporučení Výboru o způsobu, jakým tuto iniciativu proměnit v realistická, konkrétní opatření, která mohou být prospěšná současné generaci evropských podnikatelů i generacím budoucím.

3. Všeobecné poznámky k akčnímu plánu: splnil svůj vyhlášený cíl být „strategickým rámcem pro podporu podnikatelského ducha“?

3.1 Zelená kniha „Podnikatelský duch v Evropě“ jasně poukázala na problémy spojené s cílem podpořit podnikatelského ducha v Unii a na rozsah problematiky spojené s touto výzvou. Ve svém stanovisku Výbor tuto skutečnost uznává a blahopřeje Komisi k zelené knize a otevřeným a metodickým konzultacím k nimž vedla.

⁽¹⁾ Úř. věst. C 10 z 14.1.2004.

⁽²⁾ COM(2004) 70 final, strana 4.

3.2 Na základě zelené knihy přináší akční plán doplňkovou analýzu toho, o jakou výzvu pro Evropu představuje problematika podnikatelského ducha. Akční plán si oprávněně vytkl náročné konečné cíle, ty však provázejí nejasně stanovené úkoly. Celkový dojem je takový, že jde o nepříliš jasný a konzervativní dokument. Akční plán odráží jen málo tvořivosti, která byla patrná v zelené knize, a veřejně vedené konzultace, raději se odvolává pouze na již existující iniciativy. Navrhuje jen málo realizačních mechanismů a ukazuje se, že nedokáže v této oblasti zajistit přenášení odpovědnosti nebo vypracovat procedury pro monitorování a hodnocení.

3.3 Mezi hlavními body, a které se poukazovalo během diskusí, jež se konaly při přípravě zelené knihy, a s tím souvisejících konzultací, najdeme širokou škálu strategických oblastí, které ovlivňují podnikatele, a z toho vyplývající nutnost uvažovat o horizontálním přístupu umožňující reagovat na takto určené výzvy. Akčnímu plánu se výrazně nedaří ukázat zúčastněným stranám, že nad rámec pomoci GR podnikání nebo jednotlivých správních orgánů členských států se této iniciativě dostalo jen čistě symbolické podpory ze strany útvarů Komise. Bez této podpory je však akční plán odsouzen jen k minimálnímu dopadu.

3.4 Konzultace s komisí vyvolala 250 odpovědí. Výbor uznává transparentnost, jakou projevila Komise tím, že veškeré příspěvky byly shromážděny na její webové stránce. Akční plán se však přesto nepříliš výslovně odvolává na předané připomínky a čtenář neví, jak byly odpovědi analyzovány a zohledněny. Vzhledem k rozsáhlosti úkolu a zájmu, který vzbudil po celé Unii, by byla škoda tyto odpovědi pečlivě neprostudovat. Jestliže vyvolaly zvýšený zájem, měl by to akční plán zřetelně zdůraznit.

3.5 Akční plán by býval měl přihlédnout k různorodosti malých a středních podniků (MSP) a uznat, že tato různorodost si vyžaduje spíše specifická než obecná politická řešení. Nedávné sdělení Komise o „podpoře družstevních podniků v Evropě“⁽¹⁾ na příklad uznává význam propagace družstev v Evropě. Odkaz na specifickou úlohu sociálně ekonomických podniků měl být také obsažen v akčním plánu.⁽²⁾ Stejně tak se liší potřeby osob samostatně výdělečně činných a obchodních společností.⁽³⁾ Akční plán by měl ukázat, že oceňuje tyto velmi specifické formy zakládání podniků, měl by však uznat nutnost vyvinout zacílený politický přístup přizpůsobený podnikům podle jejich specifických potřeb a vlastností, to znamená jak novým inovujícím podnikům nebo již dobře etablovaným podniky, jež se zabývají mnohem více klasickou činností.

3.6 Výbor se domnívá, že je rovněž zásadně důležité podporovat podnikatelského ducha ve veřejné sféře. Bere sice na vědomí skutečnost, že se akční plán soustředil na podnikatelského ducha chápaného jako zakládání, řízení a rozvoj podniků, myslí si však, že se v dokumentu mohla připomenout

⁽¹⁾ COM(2004) 18.

⁽²⁾ Viz stanovisko EHSV 242/2000 (OLSSON) a 528/2004 (FUSCO a GLORIEUX) ohledně dalších odkazů týkajících se významu sociálního hospodářství.

⁽³⁾ Úř. věst. C 10 z 14.1.2004, body 5.4 a 6.12

nutnost povzbudit podnikatelský přístup i v orgánech veřejné správy.

3.7 Struktura

3.7.1 Ve svém stanovisku k zelené knize Výbor doporučuje, aby „akční plán byl rozdělen na dvě zřetelné odlišné části“:

- Podpora podnikatelského ducha: tento postup musí být určen pro rozvoj kultury podnikatelského ducha a zlepšení pověsti podnikatele mezi zakladateli a případnými zájemci o převzetí podniků pocházejících ze školních, vysokoškolských a rodinných kruhů, působících ve veřejných a soukromých službách, především finančních institucích a evropských správních orgánech členských států;
- vytvoření prostředí příznivého pro podnikatelskou činnost: to má za cíl vymezit operativní akční program, který usiluje o podporu činnosti podniků jako odpověď na deset otázek zelené knihy⁽⁴⁾.

3.7.2 V obecné rovině Výbor souhlasí s pěti zvolenými strategickými oblastmi v rámci politik, jimiž se zabývá zelená kniha. Přesto v něm však vzbuzuje obavy nedostatek specifických akcí, které jsou v každé z těchto oblastí předloženy. Kromě toho se Výbor nadále domnívá, že přístup dvojstupňového přístupu, jak byl vysvětlen výše, by býval logičtější než toto poněkud svévolné vytyčení pěti strategických oblastí. Zdá se, že těchto pět strategických oblastí postrádá logickou souvislost, navzájem se překrývá a zahrnuje čtyři zásadní výzvy a jeden specifický problém (lepší dostupnost financování).

3.7.3 Pro zachování logické souvislosti však přesto budou specifické připomínky k akčnímu plánu vyloženy v následující části tohoto stanoviska, a to podle stejného rozdělení na pět oblastí.

3.7.4 Výbor se domnívá, že dokument Komise vymezuje pouze hlavní směry programu. Následující etapa by měla spočívat ve zpracování specifických akcí, politik a mechanismů pro jeho monitorování a revidování, ve zpracování ukazatelů podnikatelského ducha a shromažďování údajů na toto téma, které umožní postoupit kupředu.

4. Specifické připomínky k pěti prioritním strategickým oblastem

4.1 V rámci každé z pěti prioritních strategických oblastí určil Výbor několik specifických priorit.

4.1.1 Udržovat podnikatelskou kulturu

4.1.1.1 To by měl být dlouhodobý cíl a tento cíl se týká mnoha organizací na několika různých stupních. GR podnikání potřebuje podporu GR vzdělávání a kultura jakož i vnitrostátních institucí s celostátní i územní působností přispívajících k vypracování a provádění politik ve vzdělávací oblasti.

⁽⁴⁾ Úř. věst. č. C 10 z 14.1.2004, point 2.2.2.

4.1.1.2 Jak se to zdůrazňuje v zelené knize, podnikatelé nacházejí motivaci díky rozsáhlé škále ambicí, jako jsou finanční zisky, nezávislost nebo pracovní uspokojení. Ať už je motivuje cokoli, **je zásadně důležité, aby stávající nebo budoucí vedoucí podniků uznávali sociální odpovědnost, která se k založení podniku váže.**

4.1.1.3 Výbor vítá doporučení akčního plánu, která se týkají mladých lidí, ale rovněž bychom si přáli zdůraznit **demografický vývoj a trend ke stárnutí evropského obyvatelstva.** Bylo by nešťastné, kdyby se nedbalo na záruku, že prostředí bude nabízet četné příležitosti pro zakládání podniků i pro starší občany, kteří mají nezbytné vlastnosti pro založení a řízení podniku (schopnosti, řízení, kapitál apod.)

4.1.1.4 Výbor stejně tak vítá, že akční plán klade důraz na specifické potřeby podnikatelek. Ženy, jenž usilují o zahájení a rozvoj podnikatelské činnosti, jsou konfrontovány zejména s praktickými, ekonomickými a kulturními problémy, které se značně liší v jednotlivých členských státech. Úředníci by mohli tyto problémy spíše ohodnotit a jednat podle nich, kdyby byly do procesu vytváření politiky zapojeny také úspěšné a neúspěšné podnikatelky.

4.1.1.5 V některých členských státech existuje letitá tradice, že se podnikatelská osvěta šíří i prostřednictvím školních osnov. Není nutné vymýšlet vše od začátku a akční plán by se měl zakládat na analýze, sdílení a na pobídkách k přijímání osvědčených postupů. V 90. letech Komise koordinovala v této oblasti několik zajímavých projektů BEST, jejichž závěry a doporučení by se měly ukázat jako velmi cenné při zpracování politik v rámci akčního plánu.

4.1.1.6 **Mechanismy usnadňující větší zapojení podnikatelských sdružení do projektů realizovaných ve spolupráci se školami** by měly být zahrnuty do nového víceletého plánu Komise pro MSP na léta 2006–2010.

4.1.1.7 Vytváření více podnikatelsky zaměřené společnosti v Evropě se však neomezuje na přihlížení k zájmům budoucích podnikatelů. Tato politika nepovede k ničemu, pokud Evropa souběžně s tím nevytvoří prostředí příhodné pro úspěchy budoucích podnikatelů. To znamená, že do podnikatelského života musí být zapojena **daleko rozsáhlejší paleta subjektů** přicházejících jak z veřejné, tak soukromé sféry, a je třeba, aby celá společnost byla **připravena** podnikatelského ducha chápat a oceňovat. Bylo by tudíž vhodné, aby tohoto podnikatelského ducha vzali za svého jak státní zaměstnanci z veřejného sektoru, kteří chtějí plnit své úkoly účinně, tak i lidé zapojení do vedení podniků.

4.1.1.8 Výbor doporučuje zavést politiky, jejichž cílem je **podnikání nedramatizovat**, což znamená omezit skutečné a domnělé překážky stojící mezi vedoucími podniků a ostatní společností. Moderní způsoby uspořádání organizace práce umožňují jednotlivcům pokusit se různými způsoby sehrát úlohu v hospodářské sféře a přejít od postavení námezdního pracovníka do úlohy samostatně výdělečně činné osoby nebo

zaměstnavatele, a pak se poměrně snadno zase vrátit k činnosti závislé. Z tohoto důvodu by daleko větší počet lidí měl vnímat podnikání jako možné řešení v dlouhodobé nebo krátkodobé perspektivě. To s sebou přinese dvě výhody. Jednak to povzbudí více lidí k tomu, aby uvažovali o řízení podniku, který současně vlastní, jako o pozitivní možnost, a přitom aby zároveň zlepšovali chování vůči vedoucím podniků ze strany rozsáhlé skupiny zainteresovaných subjektů. Při vytváření takového prostředí je třeba dbát na to, aby se registrace a rušení registrace podniku mohla odehrávat jen s minimem byrokratických procedur. Tato potřeba je zejména naléhavá v několika nových členských státech, o kterých víme, že administrativa spojená s přechodem z postavení osoby samostatně výdělečně činné do zaměstnaneckého poměru je mimořádně obtížná a byrokratické překážky jsou příliš velké.

4.1.1.9 Stejně tak musí úřady a zainteresované subjekty zajistit, aby nedocházelo ke zneužívání zjednodušení přechodu mezi těmito různými pracovními stavy. Pro dosažení rovnováhy je důležité, aby zaměstnanci nebo nezaměstnaní nebyly přemlouváni nebo nuceni pracovat jako osoby výdělečně činné proti svému rozhodnutí a aby méně ohleduplní zaměstnavatelé nemohli přenášet svou odpovědnost na zaměstnance (!).

4.1.2 Podpořit větší množství lidí v cíli stát se podnikatelem

4.1.2.1 Akční plán se zde odpovídajícím způsobem zabývá klíčovou otázkou **správné rovnováhy mezi rizikem a odměňováním.**

4.1.2.2 Výbor netrpělivě očekává sdělení Komise, které má být vydáno k otázce **převádění podniků.** Počítá se s tím, že Komise založí tento dokument na své cenné zprávě BEST z května roku 2002 a že toto sdělení bude i nadále zvyšovat laťku a připravovat státní zaměstnance členských států a finanční kruhy na lepší pochopení této důležité politické oblasti. Je třeba najít řešení několika specifických problémů, aby se tak převody podniků usnadnily a aby se maximalizovala naděje pro podniky, že nadále přežijí. Daňové režimy, dědické poplatky, zákonodárství o převodu dědictví a podnikové právo jsou oblasti, které výrazně přispívají k tomu, že dědění podniků probíhá ve ztížených podmínkách, a proto by tyto oblasti měly být nově definovány.

4.1.2.3 Akční plán oprávněně zdůrazňuje **strach z neúspěchu**, který působí jako významná brzda narůstání podnikatelské činnosti. Na tuto výzvu je možno částečně reagovat tím, že se připraví účinná strategie pro společenskou osvětu ve vztahu k podnikatelskému duchu. Přesto by však bylo vhodné věnovat bezprostřednější pozornost postojům finančních institucí, které by měly projevit větší pružnost ve způsobu, jakým se staví k jednotlivcům nuceným k likvidaci podniků. Výbor doporučuje, aby Komise cíleně působila směrem k těmto organizacím a na základě průkazných materiálů jim ukázala, že podnikatelé s jistými zkušenostmi (ať už dobrými nebo nedobrymi) mají větší naději dovést k úspěchu nový zakladatelský pokus.

(!) Úř. Věst. C 10 z 14.1.2004, bod 5.3

4.1.2.4 V rámci tohoto procesu je důležité zajistit rovnováhu mezi právem na novou šanci po poctivém nezdaru a snahou vyloučit ze hry veškeré nekalé praktiky. Je tedy třeba přizpůsobit právo v oblasti konkursu a vyrovnání, zpružnit je a zprůhlednit.

4.1.2.5 Ačkoli čekáme na více podrobností, pokud jde o uvažované specifické akce, Výbor vítá skutečnost, že akční plán se odvolává na pokračující jednání komise a členských států v oblasti **režimů sociálního zabezpečení podnikatelů**.

4.1.3 Směřovat podnikatele k hospodářskému růstu a konkurenceschopnosti

4.1.3.1 Výzkumy ukazují, že zde existuje potřeba vzdělávání a podpůrných opatření pro vlastníky/provozovatele podniků, zvláště v oblasti marketingu. K výraznému posunu došlo i v oblasti přenášení vědomostí v rámci MSP díky odborným praxím a těsnějším vztahům mezi výzkumnými ústavy a MSP. Programy odborného dohledu, v jejichž rámci se vznikající společnosti/začínající podnikatelé mohou učit od zkušenějších jednotlivců by měly být více rozvinuty a získat větší podporu.

4.1.4 Zlepšit toky financování

4.1.4.1 Výbor vítá návrh, který má za cíl povzbudit členské státy k výměně osvědčených postupů a vypracování doplňkového akčního plánu, týkajícího se zadávání veřejných zakázek on line.

4.1.4.2 Výbor doporučuje přijmout komplexnější přístup při zkoumání dostupnosti financování:

- **zvyšováním obchodního ducha vlastníků/provozovatelů podniků**, aby chápali, co je nezbytné proto, aby zaručeně dosáhli financování pro svůj růst. To by se dalo realizovat prostřednictvím uznávaných sítí pro podporu podniků;
- **prováděním osvěty mezi finančními institucemi, pokud jde o potřeby podniků** při hledání prostředků a podpory pro zajištění jejich růstu – to si opět vyžaduje zvýšené pochopení pro realitu podnikání ze strany finančního sektoru;
- **otevřením veřejných zakázek pro malé podniky**. Zde se jedná o nejpřímější formu akcí zaměřených na poptávku, kterou může veřejný sektor akceptovat. Jak to Výbor zdůraznil již ve svém stanovisku k zelené knize, přístup malých podniků k veřejným zakázkám omezuje řada překážek⁽¹⁾, zatímco státní zaměstnanci ve veřejném sektoru jsou obdobným způsobem vystaveni překážkám v administrativní oblasti. Přitom však možné zisky pro obě strany a hospodářství jsou dostatečným důvodem, aby se pokračovalo v úvahách a akcích v této oblasti. Spojené státy nabízejí kladný model, v jehož rámci agentury a federální ministerstva usilují o přidělení 23 % veřejných zakázek malým podnikům.

⁽¹⁾ Úř. věst. C 10 z 14.1.2004, body 6.10.1 a 6.10.2.

⁽²⁾ Úř. věst. C 10 z 14.1.2004, bod 6.11.1.

— **zjednodušením a odlehčením procedur pro zajištění souladu s daňovým zákonodárstvím**. Ačkoli akční plán zdůraznil několik zajímavých myšlenek v této oblasti, není tento bod stále ještě předmětem dostatečně do hloubky jdoucích úvah. Výbor uznává, že při provádění konkrétních opatření jsou kompetentní vnitrostátní orgány a v některých případech orgány regionální či dokonce místní. Opakuje svůj požadavek týkající se vytvoření **daňových zvýhodnění pro případ zpětného investování zisků**⁽²⁾, což je záležitost, která v akčním plánu chybí.

4.1.5 Vytvořit příznivější správní a administrativní rámec pro MSP

4.1.5.1 Stanovisko Výboru k zelené knize osvětluje nutnost, aby politiky na podporu malých podniků byly „horizontálně zastoupeny ve všech oblastech dotčených politik (zaměstnanost, daně, životní prostředí, vzdělávání apod.) a vertikálně pak na všech příslušných stupních“⁽³⁾. I přes obecně povzbudivý ráz balíku opatření „Lépe přijímat zákonné předpisy“ z června roku 2002 jsou mnohé útvary Komise ještě stále neschopny vyhodnotit dopad politických návrhů na MSP a další zainteresované strany. **Výbor tudíž podporuje nedávné požadavky týkající se jmenování náměstka předsedy Evropské komise, který by měl přímější odpovědnost za dohled nad reformami v oblasti správních předpisů.**

4.1.5.2 Obecněji lze říci, že zde stále zůstává rozsáhlý nevyužitý prostor **pro zlepšení hodnotících procedur v oblasti dopadu správních předpisů**, a to jak na úrovni Komise, tak na úrovni Parlamentu a Rady.

4.1.5.3 Výbor lituje skutečnosti, že se vytratil jakýkoli odkaz na přístup „**Myslet nejprve na ty malé**“. V tomto přístupu se stanoví, že zpracování jakéhokoli správního či právního předpisu by mělo brát v úvahu vlastnosti malých podniků a zvláštní výzvy, jimž jsou tyto podniky vystaveny. Hlavní místo v tomto přístupu zaujímají zvláštní metody zaměřené na malé a velmi malé podniky, umožňující vyhodnotit dopad **každého nového nebo stávajícího zákonného předpisu** na podniky. Bude-li toto uvedeno do praxe v rámci celého procesu vytváření politiky EU, bude tento přístup představovat jednoznačně nejvýznamnější podíl institucí na větší podnikatelské činnosti.

4.1.5.4 Nedávné přistoupení nových členských států se projevilo nárůstem počtu MSP v Evropě. Mezi nově přichozími jsou i četné MSP, které zatím ještě zápolí s dosažením souladu se stávajícími evropskými zákonnými předpisy, a prozatím nejsou s to sledovat případné návrhy na nové správní předpisy. Z tohoto důvodu je třeba, aby Komise vycházela z rozličných ojedinělých iniciativ, v rámci kterých jsou stanoviska představitelů MSP aktivně vyhledávána. Ještě důležitější pak je, aby Komise zřetelně prokázala, že přihlíží ke zpětné vazbě v oblasti informací, aby se předešlo ztrátě zájmu a civilizačnímu zlomu mezi institucemi a politikami Společenství na straně jedné a malými podniky na straně druhé.

⁽³⁾ Úř. věst. C 10 z 14.1.2004, bod 6.2.1

4.1.5.5 Výbor zdůrazňuje důležitost existence skutečného dialogu mezi Komisí a představiteli MSP. Konzultovat MSP prostřednictvím organizací, které je zastupují, musí být klíčovým okamžikem každé procedury konzultací s Komisí. Za účelem usnadnění tohoto postupu a ujištění se o tom, že veškeré útvary Komise budou i nadále přihlížet ke stanoviskům představitelů MSP, doporučuje Výbor, aby byla dále dopracována úloha pro představitele MSP **jmenováním komisaře pro MSP v rámci nové Komise**. Jejich hlavním úkolem by měl být dohled nad uplatňováním principu „Myslet nejprve na ty malé“ v celé Komisi.

4.1.5.6 Stejně zásady pro dialog se uplatňují i na sociální partnery, kteří se zabývají četnými problémy, jež mají velký význam pro stávající i budoucí podnikatele. Výbor doporučuje, aby byl sociální dialog znovu přezkoumán, především na úrovni EU, avšak v některých případech také na národní úrovni, aby se tak prostudovaly možnosti, jak zajistit přiměřenější stupeň účasti pro zapojení představitelů MSP, jejichž počet a různorodost se stále zvyšují.

4.1.5.7 Výbor, který se zde konkrétně odvolává na zákonné předpisy týkající se státní pomoci, vřele vítá vypracování nástroje, který umožní identifikovat veškerou pomoc, která nebude mít výrazný dopad na hospodářskou soutěž. Je na příklad zásadně důležité, aby proces přidělování státní pomoci nenarušoval zkoumání a zavádění novátorských řešení umožňujících čelit schodkům ve financování podniků.

5. Doporučení s cílem maximalizovat pozitivní dopad akčního plánu

5.1 Výbor žádá, aby byly objasněny a/nebo zlepšeny následující body

5.1.1 **Logicky provázaný přístup k politice v oblasti podnikání:** v rámci Komise má GR podnikání zcela jasně zásadní úlohu, pokud jde o nasměrování pokroku, kterého má být dosaženo. Akční plán se týká všech oblastí politiky v oblasti podnikání vedené Komisí a, jak to doporučuje Výbor ve svém stanovisku k zelené knize⁽¹⁾, to se musí odrazit v individuálních politických iniciativách přicházejících od jednotlivých obecných odborů Komise. Víceletý program pro MSP na léta 2006-2010 musí především ukázat na jasné propojení s akčním plánem o podnikatelském duchu a poté navrhnout mechanismus, který umožní zabývat se několika v něm vyloženými prioritami.

5.1.2 **Hodnocení:** i přes nedávno zaznamenaný pokrok zůstávají podniky nadále nespokojeny, pokud jde o přístup zvolený pro hodnocení Evropské charty malých podniků. V současné době umožňuje tento přístup evropským úředníkům a jejich kolegům na vnitrostátní úrovni, aby stáli zároveň na obou stranách barikády. Je zásadně důležité, aby představitelé podniků byly do hodnocení akčního plánu těsněji zapojeny.

5.1.3 Musí být vymezen **rámec pro chystané následné (ex post) hodnocení**, aby tak bylo možno zlepšovat současné politiky. Do tohoto procesu by měli být zapojeni zaměstnanci Komise a členských států jakož i představitelé podniků uznávaní na úrovni celého Společenství a na vnitrostátní úrovni.

5.1.4 **Nejpotřebnějšími nástroji pro určení a vyhodnocení cílů zvyšování podnikatelské činnosti jsou vhodné výkonnostní ukazatele.** Tato otázka se objevila mezi doporučeními, která učinil Výbor ve svém předcházejícím stanovisku⁽²⁾, a rovněž byla zdůrazněna v závěrech Rady na téma „Konkurenceschopnost“, která se sešla 20. února. Tyto údaje rovněž umožní zpracovat srovnávací studii politik a podnikatelského prostředí v členských státech.

5.1.5 **Jasně stanovené lhůty:** v závěrech Rady na téma „Konkurenceschopnost“, která se sešla 20. února, zazněl požadavek na stanovení náročnějšího harmonogramu. Tento harmonogram může být účinný, pokud bude rovněž konkrétní a přesný z hlediska cílů. Výbor bere na vědomí, že po zveřejnění akčního plánu Komise v celé řadě syntetických pracovních materiálů stanovila přesnější cíle a časové hranice pro specifické akce. Ve stejném duchu jako během konzultace vyzývá Výbor Komisi, aby propagovala používání těchto pracovních syntetických materiálů a aby k nim zúčastněným stranám usnadnila přístup.

5.1.6 **Dohlížet na proces a přenášet odpovědnost:** Komise nemůže a ani by neměla zajišťovat provádění rozsáhlé části nezbytných opatření, ale měla by nad ním zajišťovat pečlivý dozor a dohlížet na pokrok dosažený v této oblasti. Souběžně s tím je tedy zásadně důležité, aby odpovědnost za jednotlivá opatření byla přenášena na příslušnou úroveň a aby všechny zúčastněné strany byly seznámeny s harmonogramem a daly k němu svůj souhlas. To si vyžádá předem dohodnutou účast jednotlivých subjektů a Výbor doporučuje následující iniciativy, aby tak byla jejich účast zaručena po celou dlouhou cestu, kterou ještě zbývá projít

5.1.7 Pro rozšíření závazku Komise v rámci tohoto procesu **by měl být zřízen jakýsi monitorovací výbor pro akční plán**, který by působil v nově uspořádané Komisi, jak bude ustavena po listopadu roku 2004. V tomto výboru by zasedali představitelé všech zúčastněných všeobecných odborů, které zpracovávají návrhy zákonných předpisů týkajících se podniků, nebo které zajišťují dozor nad prováděním komunitárních programů vyplývajících z akčních plánů.

5.1.8 Vytvoření **pracovní skupiny sdružující zúčastněné úředníky** z členských států by jim umožnilo zapojit se více do tohoto procesu. Tato skupina by se měla pravidelně scházet, aby mohla diskutovat o specifických hlediscích doporučení z akčního plánu, plánovat jeho další pokrok a určovat nedostatků.

(1) Úř. věst. C 10 z 14.1.2004 bod 4.3

(2) Úř. věst. C 10 z 14.1.2004 8.4.final bod

5.1.9 Je velmi důležité, aby do provádění, monitorování a hodnocení akčního plánu byly těsně zapojeny podnikatelské kruhy. Těmito podnikatelskými kruhy Výbor myslí představitele podniků v nejširším slova smyslu: podniky všech forem a velikostí, samostatně podnikající osoby, ale i nadnárodní podniková sdružení a podniky sociální, ale i akciové společnosti. Jakýkoli nezdar při plnění tohoto významného závazku by mohl podniky zbavit jejich práva na to, podílet se na probíhajícím procesu, což by nutně omezilo jeho dopad. Proto Výbor doporučuje, aby se **systematicky po celou dobu trvání procesu neustále s podniky konzultovalo**, a to prostřednictvím jejich uznávaných představitelů na komunitární a vnitrostátní úrovni.

5.1.10 Jak dokládají odpovědi v zelené knize, zajímá se o podnikatelství rostoucí počet subjektů, které stojí mimo rámec MSP. Jde na příklad o odborové organizace, které obecně uznávají důležitost politiky v oblasti podnikání. **Bylo by vhodné všem těmto subjektům umožnit, aby přispěli k provádění akčního plánu.**

5.1.11 V obecné rovině Výbor doporučuje, aby Komise vyvinula soustředěné úsilí k tomu, aby akční plán zůstal středem pozornosti politických činitelů a v širším měřítku pak i celého

společenství. **Současné propagační činnosti a osvětové kampaně** spojené se specifickými cíli převzatými do celkového plánu přispějí k udržení elánu a zapojení velkého množství různých subjektů, jejichž angažovanost je nutná pro úspěšný průběh této zásadně důležité iniciativy.

6. Závěry

6.1 Výbor zaujal příznivé stanovisko k akčnímu plánu Komise a opět kladně hodnotí úsilí, které vyvinulo GŘ podnikání od zahájení procesu na začátku roku 2002. Uznává, že důležitá část nyní nutných opatření musí být přijata politickými činiteli, kteří působí mimo rámec GŘ podnikání.

6.2 Akční plán je jen počátkem kontinuálního procesu, který má dlouhodobý ráz. Tento proces může být doveden k cíli jen tehdy, pokud dokáže navodit horizontální propojení protínající širokou paletu politických oblastí a vertikálně pak spojí politické činitele na mnoha stupních. Akční plán a další iniciativy Komise, které s ním souvisejí, musí vyvolat kladnou politickou odezvu ze strany politických činitelů. Výbor vyzývá především další všeobecné odbory Komise a orgány členských států, aby v něm sehrály aktivní úlohu.

V Bruselu 15. září 2004.

Předseda

Evropského hospodářského a sociálního výboru

Roger BRIESCH